

**Projekt**

z dnia 8 lutego 2016 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....  
RADY MIEJSKIEJ W PIASECZNIE**

z dnia 4 lutego 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Piaseczno na lata 2016-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2015 r, poz. 1515 z późn. zm.) w zw. z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015, poz. 1390 z późn. zm.) Rada Miejska w Piasecznie uchwala co następuje:

**§ 1.** Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Piaseczno na lata 2016-2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Piaseczno.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

**Gminny Program Przeciwdziałania  
Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar  
Przemocy w Rodzinie**

**Piaseczno 2016-2022**

**Piaseczno 2016**

## **I. Zjawisko przemocy**

Prawna definicja przemocy określona jest w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 roku, poz.1390, z późn. zm.) w art.2 pkt.2: *„Ileokroć w ustawie jest mowa o przemocy w rodzinie – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (...), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

Jednakże często przemocą w rodzinie określa się ”... zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.”<sup>1</sup>

Definicja ta zawiera cztery podstawowe kryteria na podstawie których najczęściej, rozpoznaje się przemoc w rodzinie-są to<sup>2</sup>:

- a) intencjonalność- działania osoby stosującej przemoc są zamierzone i celowe, ukierunkowane najczęściej na zdobycie kontroli nad drugim człowiekiem a także jego bezwzględnego posłuszeństwa;
- b) asymetria sił- osoba stosująca przemoc, mając tego świadomość, wykorzystuje swoją przewagę fizyczną, psychiczną, ekonomiczną;
- c) naruszanie godności i praw- osoba stosująca przemoc narusza godność, nietykalność fizyczną i szacunek do innych osób, poprzez np. deprecjonowanie, poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie;
- d) powodowanie cierpienia i szkód psychicznych i fizycznych.

### **Rodzaje przemocy:**<sup>3</sup>

1. Przemoc psychiczna –poniżanie, szantaż emocjonalny, nadmierną kontrolę, wywieranie presji psychicznej, upokarzanie, używanie gróźb, drażnienie, wyśmiewanie, wymuszenie lojalności, zakaz wyrażania własnego zdania, izolowanie od rodziny i przyjaciół, wzbudzanie poczucia winy, nieposzanowanie godności, lekceważenie prywatności i granic drugiej osoby, zmuszanie do przerastającego wydolność organizmu wysiłku, nieokazywanie uczuć, odrzucenie.

<sup>1</sup> Zespół Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, „Przemoc w rodzinie. Poradnik dla ofiar przemocy w rodzinie.”, Instytut Psychologii Zdrowia PTP, Warszawa 2002, str. 6

<sup>2</sup> M. Józwik, Przemoc wobec kobiet w rodzinie, centrum Praw Kobiet, Warszawa 2007r, s. 38

<sup>3</sup> M. Józwik, Przemoc wobec kobiet w rodzinie, centrum Praw Kobiet, Warszawa 2007r, s. 38-39

2. Przemoc fizyczna –bicie, poszturchiwanie, uderzanie, kopanie, ciągnięcie za włosy, popychanie, szarpanie, duszenie, policzkowanie, nieudzielanie koniecznej pomocy medycznej.

3. Przemoc seksualna –wymuszony stosunek płciowy w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, zmuszanie do prostytucji, dotkliwe krytykowanie zachowań seksualnych, wykorzystywanie seksualne dzieci, osób niepełnosprawnych.

4. Przemoc ekonomiczna –całkowite uzależnienie finansowe ofiary przemocy od sprawcy, wydzielanie pieniędzy, zaciąganie kredytów, odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokojenie czy lekceważenie podstawowych potrzeb materialnych bliskich osób, uniemożliwienie podjęcia pracy, ukrywanie informacji o sytuacji finansowej rodziny.

## **II. Podstawa prawna:**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016- 2022, stanowi realizację uregulowania zawartego art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 roku, poz.1390, z późn. zm.), w brzmieniu określonym ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 125, poz. 842). Zgodnie z w/w art. 6 ust. 2 pkt 1 „*Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie*”. Zasadniczym celem Programu jest więc zaprojektowanie i realizacja działań mających na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie Piaseczno.

Program będzie realizowany również w oparciu o:

a) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.);

b) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r, poz. 1286, z późn. zm.);

e) ustawę z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r, poz. 1515, z późn. zm.);

f) ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r, poz. 2082);

g) ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r, poz. 355, z późn. zm.);

h) ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r, poz. 2156, z późn. zm.);

i) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.);

j) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.);

**III. Statystyki dotyczące realizacji zadań na terenie Miasta i Gminy Piaseczno w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieska Karta” za lata 2010-2015:**

a) Komenda Powiatowa Policji w Piasecznie<sup>4</sup>:

| Zakres informacji                                                                    | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|--------------------------|
| Liczba założonych „Niebieskich Kart”                                                 | 45   | 54   | 17   | 33   | 54   | 55                       |
| Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie | 45   | 54   | 20   | 39   | 60   | Brak danych <sup>5</sup> |
| Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie       | 45   | 54   | 17   | 33   | 55   | Brak danych              |

b) Prokuratura Rejonowa w Piasecznie:

„W latach 2010-2013 zapadły łącznie 134 wyroki skazujące za czyn z art. 207 § 1 kk.”  
6

| Zakres informacji <sup>7</sup>                                                                                                                                                                                                           | 2014 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Liczba zastosowanych przez prokuratora środków zapobiegawczych w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie (art. 275 § 2 kpk)                                                         | 1    |
| Liczba zastosowanych przez prokuratora środków zapobiegawczych w przedmiocie dozoru Policji pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275 § 3 kpk)                                                     | 1    |
| Liczba złożonych przez prokuratora wniosków do sądu o zastosowanie lub przedłużenie środków zapobiegawczych w przedmiocie zastosowania nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym                                    | brak |
| Liczba złożonych przez prokuratora wniosków do sądu o zastosowanie lub przedłużenie środków zapobiegawczych w przedmiocie przedłużenia nakazu opuszczania lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną na dalsze okresy | brak |

<sup>4</sup> Wyk. asp.szt. Marek Maciejczyk

<sup>5</sup> W momencie pisania niniejszego Programu nie posiadano potrzebnych danych

<sup>6</sup> Informacja podana przez Prokuratora Rejonowego Jolantę Wrońską

<sup>7</sup> Statystyki za 2014 rok podane przez Prokuratora Rejonowego Jolantę Wrońską

|                                                                                                                                                                                                                  |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Liczba złożonych przez prokuratora wniosków do sądu o zastosowanie lub przedłużenie środków zapobiegawczych w przedmiocie tymczasowego aresztowania                                                              | <b>8</b>    |
| Liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, osądu w przedmiocie zastosowania środków karnych lub probacyjnych w przedmiocie obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach | <b>brak</b> |
| Liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, osądu w przedmiocie zastosowania środków karnych lub probacyjnych w przedmiocie zakazu kontaktowania się z określonymi osobami                                        | <b>brak</b> |
| Liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, osądu w przedmiocie zastosowania środków karnych lub probacyjnych w przedmiocie zakazu zbliżania się do określonych osób                                              | <b>brak</b> |
| Liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, osądu w przedmiocie zastosowania środków karnych lub probacyjnych w przedmiocie nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym                        | <b>brak</b> |
| Liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, osądu w przedmiocie zastosowania środków karnych lub probacyjnych w przedmiocie uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych                                     | <b>brak</b> |
| Liczba wniosków prokuratora do sądu w postępowaniu wykonawczym w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności wobec skazanego za przemoc                                                          | <b>1</b>    |
| Liczba wniosków prokuratora do sądu w postępowaniu wykonawczym w przedmiocie odwołania warunkowego zwolnienia wobec skazanego za przemoc                                                                         | <b>brak</b> |
| Liczba umorzonych spraw z w/w kategorii                                                                                                                                                                          | <b>57</b>   |

c) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie:

| Zakres informacji                                                                    | 2012      | 2013                                     | 2014                                     | 2015                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|
| Liczba założonych „Niebieskich Kart”                                                 | <b>18</b> | <b>29</b>                                | <b>20</b>                                | <b>17</b>                                |
| Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie | <b>53</b> | <b>143</b><br>KOBIECY 98<br>MĘŻCZYŹNI 55 | <b>132</b><br>KOBIECY 98<br>MĘŻCZYŹNI 34 | <b>116</b><br>KOBIECY 82<br>MĘŻCZYŹNI 34 |
| Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie       | <b>53</b> | <b>73</b><br>KOBIECY 13<br>MĘŻCZYŹNI 60  | <b>84</b><br>KOBIECY 13<br>MĘŻCZYŹNI 71  | <b>82</b><br>KOBIECY 8<br>MĘŻCZYŹNI 74   |
| Liczba spotkań grup roboczych                                                        | <b>84</b> | <b>194</b>                               | <b>389</b>                               | <b>410</b>                               |
| Liczba zawiadomień skierowanych do Prokuratury                                       | <b>49</b> | <b>48</b>                                | <b>36</b>                                | <b>18</b>                                |
| Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”                                       | <b>14</b> | <b>23</b>                                | <b>48</b>                                | <b>76</b>                                |

- d) Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Konstancinie-Jeziornie- dane dotyczące mieszkańców Miasta i Gminy Piaseczno:<sup>8</sup>

| Zakres informacji                                                                                    | 2012 | 2013 | 2014 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Ilość osób podejrzanych o stosowanie przemocy, które brały udział w programie korekcyjno-edukacyjnym | 5    | 6    | 5    |

#### **IV. Adresaci programu:**

Mieszkańcy Miasta i Gminy Piaseczno; osoby dotknięte przemocą w rodzinie; osoby stosujące przemoc w rodzinie; świadkowie przemocy w rodzinie; rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy; osoby zaangażowane w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie np. pracownicy „pierwszego kontaktu” oraz instytucje/organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie.

#### **V. Cel i założenia**

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie i zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Piaseczno, a także stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia, ponieważ każdy ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych, a także lokalnych służb jest im to zapewnić. W związku z powyższym zakłada się współpracę interdyscyplinarną w tym zakresie, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do szczegółowych celów i zadań programu zalicza się koordynację działań pomocowych lokalnych podmiotów. Z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wynika, iż „zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie” (Art. 9b. ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r, poz.1390, z późn. zm.).

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy (Art. 9b. w/w ustawy):

1. „Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5 oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:
  - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,

---

<sup>8</sup> Informacja podana przez Panią Dyrektor POIK Anetę Czernek

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.”

Spotkania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w piaseczyńskim Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej (Uchwała nr 1502/LI/2010 z dn. 22.09.2010, Zarządzenie nr 31/2010 z dn. 16.11.2010).

W momencie powstawania niniejszego Programu członkami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego są przedstawiciele: Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Służby Zdrowia, oraz organizacji pozarządowych: Centrum Medyczne Medica, Terapeuci dla Rodziny, Studio (S)praw Kobiet.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej pracuje także zespół specjalistów ds. interwencji kryzysowej, przemocy domowej, niewydolności opiekuńczo-wychowawczej i pomocy psychologicznej. W skład zespołu wchodzi psychologowie, specjaliści pracy socjalnej, prawnik. Wymienieni pracownicy m.in. wspierają działania pracowników socjalnych.

Specjaliści MGOPS w Piasecznie pozyskują informację o występowaniu przemocy w rodzinie z następujących źródeł: od pracownika socjalnego lub specjalisty, który uzyskał informację od klienta podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego, podczas rozmowy telefonicznej jak i bezpośredniego kontaktu z osobą doznającą przemocy, w wyniku zgłoszenia problemu przez inne osoby (dalszą rodzinę, sąsiadów, znajomych lub innych świadków), poprzez zawiadomienie od przedstawicieli innych grup zawodowych (pracownicy oświaty, służba zdrowia, policja, inne służby).

**Procedura postępowania specjalisty MGOPS w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobą doznającą przemocy polega na:**

- przeprowadzeniu wywiadu wstępnego dotyczącego aktualnej sytuacji domowej,
- wspólnym przygotowaniu planu działania i ustaleniu oczekiwań klienta, z uwzględnieniem jej potrzeb, celów, metod i czasu pomocy,
- edukacji dotyczącej zjawiska przemocy,
- monitorowaniu i wspieraniu podejmowanych działań ustalonych w planie działania.

Specjaliści jako priorytet traktują bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy, wysłuchanie i rozumienie osoby, nieocenianie i wspieranie, poufność, autonomię i motywację do zmian. Zespół



specjalistów, ze względu na odrębny charakter pracy poszczególnych członków, świadczy kompleksowe wsparcie.

Specjalista pracy socjalnej, wspólnie z pracownikami socjalnymi, psychologami, specjalistami pracy socjalnej i prawnikiem podejmuje działania w sytuacjach kryzysowych czyli przeprowadza interwencje w środowisku w przypadku przemocy/zaniedbania, gdzie zagrożone jest zdrowie lub życie dzieci, występuje do placówek oświatowych w celu uzyskania opinii na temat dziecka i jego funkcjonowania społeczno- emocjonalnego, realizowania obowiązku szkolnego oraz współpracy z rodzicami. Kontaktuje się i współpracuje z innymi służbami i instytucjami (m.in. sąd, policja, placówki opiekuńcze, służba zdrowia). W sprawach przemocy i zaniedbań wobec dzieci, zwraca się do Policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, odbywa wspólne wizyty w środowisku w ramach współpracy między instytucjami, organizuje grupy robocze powołane na rzecz konkretnych rodzin dotkniętych problemem przemocy, informuje o możliwości zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub składa zawiadomienie przez MGOPS, udziela informacji lub kieruje klienta w celu uzyskania innych form pomocy (finansowej, rzeczowej, usługowej), udziela informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w postaci schronienia (schroniska, hostele, ośrodki interwencji kryzysowej). Często także pomaga w umieszczeniu osoby w odpowiedniej placówce. Do obowiązków specjalisty pracy z rodziną należy także zakładanie Niebieskich Kart Pomocy Społecznej i monitorowanie procedury policyjnych Niebieskich Kart. Po otrzymaniu informacji o rodzinie, w której założono policyjną Niebieską Kartę, specjalista proponuje osobie doznającej przemocy indywidualną konsultację w tut. MGOPS w celu zapoznania się z jej aktualną sytuacją i ustalenia działań wspierających.

Prawnik zajmuje się sprawami rodzinnymi i majątkowymi- pisanie pozwów o alimenty, rozwód, separację, zniesienie wspólności majątkowej, podział majątku, wniosków w sprawach opieki nad dzieckiem, eksmisji, doniesień do prokuratury.

Psycholog oferuje dorosłym osobom doświadczającym przemocy pracę indywidualną i grupową. Pomoc psychologiczna może polegać na wsparciu emocjonalno-terapeutycznym w postaci opracowania indywidualnego planu pomocy, dostosowanego do potrzeb klienta, jego oczekiwań, celów i czasu pomocy. W związku z powyższym, wspólnie decyduje się o charakterze i formie dalszej pracy psychologicznej (indywidualna/grupowa, kierowanie do placówek dających możliwość schronienia, kierowanie po pomoc prawną czy specjalisty pracy z rodziną w MGOPS).

Na konsultacjach indywidualnych dokonuje się psychologicznej diagnozy- omawiane są bieżące sytuacje i problemy, rozpoznawanie zarówno form doświadczanej przemocy jak i mechanizmów sytuacyjnych prowadzących do eskalacji i natężenia napięcia w rodzinie. Osoba korzystająca ze wsparcia psychologicznego może „przyjrzeć się” swoim emocjom, uznać ich ważność

i mówić o nich w celu wypracowania najbardziej odpowiadającej sobie strategii zachowania się w sytuacjach doświadczania przemocy. Osoba doznająca przemocy może uznać istnienie przemocy bez obwiniania się za nią, może zbadać swoje możliwości w zakresie alternatywnych rozwiązań sytuacji, może zacząć podejmować własne decyzje i wybory oswobadzając się spod kontroli sprawcy.

Poprzez uczestnictwo w grupie psychoedukacyjnej osoba doznająca przemocy może uzyskać wsparcie społeczne i emocjonalne od współuczestników, które ułatwia radzenie sobie z problemem, może nauczyć się sposobów zachowań w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia przemocą-aspekt psychologiczny i prawny (procedury prawne, Niebieska Karta), może poszerzyć swoją wiedzę o zjawisku przemocy (rodzajach, formach) oraz mechanizmach mu towarzyszących (część edukacyjna), może słuchając także współuczestników, zwiększyć świadomość odczuwanych uczuć, myśli, przekonań, wymienić doświadczenia i osobiste przeżycia. Cotygodniowe spotkania grupowe bazują na jednorodności (grupa składa się z osób z podobnymi problemami i podobnym doświadczeniem), dążeniu do wspólnego celu (jest nim zapewnienie uczestnikom oparcia i pomocy), opierając się na doświadczeniach członków grupy. Zakładane rezultaty uczestnictwa w grupie to wzmocnienie poczucia wartości i godności uczestników, przywrócenie poczucia kontroli, ważnego elementu funkcjonowania osób doświadczających przemocy, posiadanie wiedzy uczestników dotyczącej radzenia sobie w sytuacji przemocy (aspekt psychologiczny i prawny).

### **Cele szczegółowe ujęte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022 oraz sposoby ich realizacji:**

#### ***Cel 1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez zwiększanie świadomości społecznej***

| Nr. | Zadanie                                                                                                                                                           | Działanie                                                                                                                                                                                                                                  | Instytucja realizująca działanie                                                         |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | Edukacja w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją, poszerzenie świadomości dzieci i rodziców w kwestii zagrożeń związanych z przemocą <sup>9</sup> | -prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych w szkołach, pogadanki z psychologiem z zakresu profilaktyki przemocy, programy np.: „III Elementarz czyli program 7 kroków”, „Agresja i przemoc, jak sobie z nimi radzić”, „Spójrz inaczej na | Pedagodzy szkolni oraz przedszkolni, MGOPS, psycholog dziecięcy w Punkcie Konsultacyjnym |

<sup>9</sup> Informacje o programach prowadzonych wobec dzieci i młodzieży uzyskano z gminnych placówek edukacyjnych.

|    |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                 |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                                            | <p>agresję”, „Cyberprzemoc”, „Nie piję!”, „Opanowuję agresję”</p> <p>- działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie</p> <p>- spotkania dla rodziców pt. „Jak radzić sobie z nastolatkiem”, „Jak rozmawiać z nastolatkiem”</p> <p>- konsultacje rodziców z psychologiem dziecięcym</p>                                                                                   |                                                                 |
| 2. | Promowanie konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów                                                                                                                               | <p>-trening zastępowania zachowań agresywnych, zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów z zakresu umiejętności społecznych, warsztaty skutecznego radzenia sobie ze stresem, „Biblioterapia”- zajęcia dla uczniów związane z nauką akceptowanych społecznie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi</p> <p>-warsztaty umiejętności wychowawczych (np. „Szkola dla rodziców”),</p> <p>- „Tydzień bez przemocy” organizowany w szkołach</p>                       | MGOPS, pedagodzy szkolni                                        |
| 3. | Promocja w lokalnych mediach przekazów sprzyjających aktywnej postawie wobec przemocy w rodzinie, poszerzenie wiedzy ogółu mieszkańców gminy na temat rozwiązywania problemów bez przemocy | <p>-współpraca z mediami poprzez zamieszczanie informacji o działaniach realizowanych w ramach Programu</p> <p>- kampanie skierowane do świadków- zachęta do reagowania w sytuacji przemocy domowej</p> <p>- informatory, broszury dla rodziców nt. przemocy domowej</p> <p>- GKRPA-kreowanie zdrowego trybu życia mieszkańców, prowadzenie kampanii profilaktycznych, finansowanie warsztatów dot. umiejętności prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie</p> | GKRPA, MGOPS, Policja, Punkt Konsultacyjny, placówki edukacyjne |

## ***Cel 2. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy w rodzinie***

| Nr. | Zadanie                                                                               | Działanie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Instytucja realizująca działanie                                                                          |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz świadkom | <ul style="list-style-type: none"> <li>- indywidualna pomoc psychologiczna, prawna, socjalna, medyczna,</li> <li>- prowadzenie grup wsparcia, warsztatów psychoedukacyjnych</li> <li>- praca w grupach roboczych na rzecz rodzin, w których dochodzi do przemocy</li> <li>- kierowanie do ośrodków interwencji kryzysowej w celu bezpiecznego schronienia</li> <li>- inicjowanie i prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”</li> <li>- organizacja „Tygodnia pomocy dla ofiar przestępstw”</li> <li>- wspieranie stosowania środków izolujących osobę stosującą przemoc od osoby doznającej przemocy</li> </ul> | MGOPS, Policja, GKRPA, Służba Zdrowia, Szkoły, Sąd, Prokuratura                                           |
| 2.  | Wspieranie innych instytucji w pracy z osobami stosującymi przemoc                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>- program korekcyjno-edukacyjny,</li> <li>- motywowanie do podjęcia terapii uzależnień (np. w OTU),</li> <li>- kierowanie do placówek leczenia odwykowego,</li> <li>- GKRPA- w przypadku towarzyszącego przemocy uzależnienia- rozpatrywanie i kierowanie do sądu wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,</li> <li>- grupy motywacyjne dla osób uzależnionych, treningi zapobiegania nawrotom nałogu, konstruktywnego porozumiewania się</li> <li>- Policja- przeprowadzenie podczas interwencji- rozmowy o odpowiedzialności karnej za</li> </ul>       | Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, Policja, GKRPA, Służba Zdrowia, Ośrodek Interwencji Kryzysowej (powiat) |

|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                               |
|----|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
|    |                             | <p>znęcanie się fizyczne i psychiczne, wezwanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do „zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego”,</p> <p>- podejmowanie działań prewencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie - prowadzenie rozmów profilaktycznych, motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia uzależnienia, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych</p>               |                                                                               |
| 3. | Praca z dziećmi i młodzieżą | <p>- pomoc w zidentyfikowaniu problemu,</p> <p>- motywowanie do zwrócenia się o pomoc,</p> <p>- warsztaty umiejętności psychospołecznych (np. „Komunikacja bez przemocy”)</p> <p>- spotkania z dziećmi, młodzieżą lub rodzicami dotyczące problematyki przemocy w rodzinie („niebieskie godziny wychowawcze”),</p> <p>- praca indywidualna z dziećmi poszkodowanymi/świadkami przemocy w rodzinie z psychologiem dziecięcym</p> | <p>Pedagodzy szkolni, GKRPA, psycholog dziecięcy w Punkcie Konsultacyjnym</p> |

***Cel 3. Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy- profesjonalizm kadry pracującej z przemocą***

| Nr. | Zadanie                                                                                                 | Działanie                                                                                                                                                                                            | Instytucja realizująca działanie                                       |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | Współpraca między instytucjami i służbami publicznymi zajmującymi się m.in. problematyką przemocy wśród | <p>- inicjowanie i prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”</p> <p>- wymiana informacji dotyczących działań podejmowanych przez poszczególne placówki</p> <p>- interwencje/ wizyty w środowisku</p> | <p>Policja, Sąd, placówki edukacyjne, MGOPS, GKRPA, Służba Zdrowia</p> |

|    |                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                              |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
|    | mieszkańców Miasta i Gminy Piaseczno                                                                                                | Policji, pedagogów, pracowników MGOPS<br>- praca grup roboczych na rzecz konkretnego przypadku przemocy w rodzinie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                              |
| 2. | Zbieranie i analiza informacji dotyczących zjawisk sprzyjających występowaniu przemocy w rodzinie                                   | - Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego<br>- prowadzenie rejestru zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie (formularz zgłoszenia przemocy w rodzinie)<br>- opracowywanie sprawozdań poszczególnych instytucji z podejmowanych działań                                                                                                                                                                                                                                                                 | Policja, Sąd, placówki edukacyjne, MGOPS, GKRPA, Służba Zdrowia,             |
| 3. | Zwiększenie kompetencji pracowników służb i instytucji zobowiązanych lub uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie       | - GKRPA- szkolenia, konferencje, kursy dla pracowników instytucji w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku uzależnienia i wynikającej z niego przemocy w rodzinie, a także z zakresu profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia,<br>- uczestnictwo z zespołem interdyscyplinarnym ekspertów w ramach rozpoznawania problematyki przemocy w rodzinie i opracowywania programów wsparcia (planu działań)<br>- współorganizowanie konferencji i szkoleń dotyczących problematyki społecznej | Policja, Sąd, placówki edukacyjne, MGOPS, GKRPA, Służba Zdrowia, Prokuratura |
| 4. | Łączenie i uzupełnianie działań sektora publicznego oraz organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta i Gminy Piaseczno | - wzbogacenie składu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego o przedstawicieli organizacji pozarządowych zajmujących się w swojej działalności m.in. problematyką przemocy w rodzinie,<br>- współpraca sektora publicznego z organizacjami pozarządowymi pod kątem uzupełniania oferty o działania interwencyjne lub wspierająco-terapeutyczne                                                                                                                                                           |                                                                              |

## **VI. Oczekiwane efekty programu:**

- Zwiększenie wiedzy o skali i specyfice zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Piaseczno,
- Zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie,
- Podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
- Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób dotkniętych przemocą,
- Zwiększenie skuteczności oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- Zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy w rodzinie,
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy w rodzinie

## **VII. Źródła finansowania:**

Źródłami finansowania wymienionych zadań są środki własne Gminy przewidziane w planie finansowym poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Piaseczno (w tym GKRPA-środki z opłat za koncesje alkoholowe). Środki na obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego przewidziane są w planie finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej. Dokładny plan finansowania na rok 2016 i kolejne lata przedstawia tabela zawierająca preliminarz wydatków.

**Preliminarz planowanych wydatków Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy  
w Rodzinie na lata 2016- 2022**

***Cel 1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez zwiększanie świadomości społecznej***

| Nr. | Zadanie                                                                                                                                                                                    | Działanie                                                                                                                                                                                     | Instytucja realizująca działanie                                  | Szacunkowe koszty (preliminarz wydatków)                              |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| 1.  | Edukacja w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją, poszerzenie świadomości dzieci i rodziców w kwestii zagrożeń związanych z przemocą                                       | - programy profilaktyczne, warsztaty, zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów, spotkania dla rodziców<br><br>- „Program Pomocowy dla Kobiet Powiatu Piaseczyńskiego” oraz program „Teens Matter” | Szkoły i przedszkola gminne, organizacja pozarządowa- członek GZI | W ramach własnych planów finansowych                                  |
| 2.  | Promowanie konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów                                                                                                                               | -trening zastępowania zachowań agresywnych<br><br>- warsztaty umiejętności wychowawczych- „Szkoła dla rodziców ”                                                                              | MGOPS, gminne placówki edukacyjne                                 | według własnych rocznych planów finansowych poszczególnych instytucji |
| 3.  | Promocja w lokalnych mediach przekazów sprzyjających aktywnej postawie wobec przemocy w rodzinie, poszerzenie wiedzy ogółu mieszkańców gminy na temat rozwiązywania problemów bez przemocy | -współpraca z mediami poprzez zamieszczanie informacji o działaniach realizowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy                                                                | MGOPS- ogłoszenia do lokalnych mediów                             | bezkosztowo                                                           |



***Cel 2. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy***

| Nr | Zadanie                                                                    | Działanie                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Instytucja realizująca działanie                                                     | Szacunkowe koszty (preliminarz wydatków)                   |
|----|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| 1. | Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy oraz świadkom | - indywidualna pomoc psychologiczna, prawna, socjalna                                                                                                                                                                                                                                               | MGOPS- czas trwania- według własnego rocznego planu finansowego cały rok             | MGOPS- etaty pracowników                                   |
|    |                                                                            | - prowadzenie psychoedukacyjnej grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie<br>- „Program Pomocowy dla Kobiet Powiatu Piaseczyńskiego” oraz Program „Teens Matter”                                                                                                               | MGOPS, organizacja pozarządowa- członek GZI                                          |                                                            |
|    |                                                                            | - organizacja grup roboczych, których celem jest tworzenie indywidualnego planu pomocy osobie podejrzanej o doświadczanie przemocy                                                                                                                                                                  | MGOPS                                                                                |                                                            |
| 2. | Wspieranie innych instytucji w pracy z osobami stosującymi przemoc         | - podejmowanie działań prewencyjnych wobec sprawców- prowadzenie rozmów profilaktycznych, motywowanie osoby stosującej przemoc o możliwościach podjęcia leczenia uzależnień, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, inicjowanie procedur prawnych oraz współpraca z wymiarem sprawiedliwości | MGOPS- organizacja grup roboczych z udziałem osób podejrzanych o stosowanie przemocy | MGOPS cały rok, według własnego rocznego planu finansowego |

***Cel 3. Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy***

| Nr. | Zadanie                                                                                                            | Działanie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Instytucja realizująca działanie | Szacunkowe koszty (preliminarz wydatków) |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|------------------------------------------|
| 1.  | Zwiększenie kompetencji pracowników służb i instytucji zobowiązanych lub uprawnionych do przeciwdziałania przemocy | <ul style="list-style-type: none"> <li>- szkolenia, konferencje, kursy dla pracowników instytucji i gminnego zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku przemocy</li> <li>- uczestnictwo z zespołem interdyscyplinarnym ekspertów w ramach rozpoznawania problematyki przemocy w rodzinie i opracowywania programów wsparcia (planu działań)</li> <li>- współorganizowanie konferencji i szkoleń dotyczących problematyki społecznej</li> </ul> | GKRPA                            | Według rocznego planu finansowego GKRPA  |

**Łączna planowana suma wydatków na lata realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy 2016-2022: 12.000 zł.**

## UZASADNIENIE

Z dniem 1 sierpnia 2010r. weszła w życie ustawa z 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 125, poz. 842).

Na podstawie nowego brzmienia art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz. 1390 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (ust.2 pkt1) cyt. przepisu.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny stworzył pierwszy program przeciwdziałania zjawisku przemocy na szczeblu gminnym na lata 2012-2015.

Obecny Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2016-2022 jest kontynuacją poprzedniego, a jednocześnie obejmuje zadania i planowane działania zgodne z aktualnymi potrzebami osób, których dotyczy problem przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie opracowany przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny uchwała Rada Miejska.

Z powyższych względów podjęcie przedmiotowej uchwały jest niezbędne.